

POSTANOWIENIE

9 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 9 grudnia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Syndyka masy upadłości E. sp. z o.o. w upadłości w K.
przeciwko G. S.A. w L.
o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną,
na skutek skargi kasacyjnej Syndyka masy upadłości E. sp. z o.o. w upadłości w K.
od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie
z 18 grudnia 2024 r., XXIII Ga 1359/24,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od Syndyka masy upadłości E. sp. z o.o. w upadłości w K. na rzecz G. S.A. w L. kwotę 2700 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

[M.O.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 18 grudnia 2024 r. Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie z powództwa Syndyka masy upadłości E. sp. z o.o. w upadłości w K. przeciwko G. S.A. w L. (wcześniej: T. S.A. w W.) o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną, na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z 13 marca 2024 r., XV GC 4316/19, oddalił apelację (pkt 1) oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 2700 zł wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia

pieniężnego za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty tytułem kosztów postępowania apelacyjnego (pkt 2).

Powód wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu drugiej instancji, zaskarżając to orzeczenie w całości oraz wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy w sposób szczegółowo wskazany w skardze kasacyjnej oraz o zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu za postępowanie przed Sądami pierwszej i drugiej instancji oraz przed Sądem Najwyższym, w tym kosztów zastępstwa procesowego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący wskazał, że wniesiona przez niego skarga ma być oczywiście uzasadniona.

Pozwana złożyła odpowiedź na skargę kasacyjną powoda, w której wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a zarazem kwalifikowanym pismem procesowym o ściśle określonej przez ustawę treści. Sąd Najwyższy, rozpoznając ten nadzwyczajny środek zaskarżenia, nie jest trzecią instancją sądową, lecz działa w interesie publicznym (postanowienie SN z 27 stycznia 2009 r., V CSK 358/08), na rzecz Państwa jako dobra wspólnego (postanowienie SN z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08), jakkolwiek oczywiście nie oznacza to braku indywidualnego interesu skarżącego w rozpoznaniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia, a w konsekwencji także weryfikacji tego interesu (*gravamen*). Jednak przede wszystkim skarga kasacyjna ma służyć ochronie prawidłowego wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes

prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego (zob. aktualne uwagi w postanowieniu SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy przewidziana w art. 398⁹ k.p.c. instytucja tzw. przedsądu, w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej (postanowienie SN z 12 marca 2024 r., I CSK 254/23).

Na etapie przedsądu Sąd Najwyższy ocenia wyłącznie wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz jego uzasadnienie. Wniosek ten stanowi element konstrukcyjny skargi odrębny od podstaw skargi i ich uzasadnienia, które są oceniane dopiero, gdy skarga kasacyjna zostanie przyjęta do rozpoznania.

Dla spełnienia wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie SN z 17 czerwca 2021 r., IV CSK 1/21).

Jako przyczynę kasacyjną mającą uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał oczywistą zasadność skargi.

Na tle tej przesłanki w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że nie każde naruszenie prawa, nawet oczywiste, przesądza o zasadności skargi kasacyjnej (zob. w szczególności postanowienia SN: z 15 lutego 2007 r., V CSK 485/06; z 3 marca 2020 r., V CSK 75/19). Sam zarzut naruszenia, nawet oczywistego, określonego przepisu prawa nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, bowiem mimo takiego naruszenia prawa, orzeczenie może być prawidłowe (postanowienia SN: z 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 6 listopada 2020 r., III CSK 110/20). Przesłanka „oczywistej zasadności skargi kasacyjnej” nie odpowiada bowiem w

pełni przesłance „oczywistego naruszenia prawa” przez wydanie zaskarżonego orzeczenia (postanowienie SN z 20 lutego 2008 r., V CSK 512/07).

O oczywistej zasadności skargi można mówić jedynie w przypadku stwierdzenia szczególnych, kwalifikowanych, wręcz rażących przypadków naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji, bez wnikliwego wgłębiania się w merytoryczną analizę trafności orzeczenia (postanowienia SN: z 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 7 października 2010 r., I CSK 189/10; z 28 lipca 2011 r., I CSK 77/11), które powodują, że zaskarżone orzeczenie jest wadliwe.

Uzasadniając stanowisko o oczywistej zasadności skargi, powód podniósł, że Sąd drugiej instancji wadliwie uznał, że czynność prawna dłużnika będąca wykonaniem zobowiązania nie jest objęta zakresem skargi pauliańskiej, błędnie, w ocenie skarżącego, przyjmując, że nie ma co do zasady podstaw do zaskarżenia takiej czynności dokonanej przez dłużnika z jednym tylko z wierzycieli oraz że nie można czynić zarzutu dłużnikowi z tego powodu, że spełnia świadczenie w wykonaniu zobowiązania.

Argumenty przedstawione przez skarżącego nie pozwalają na przyjęcie, że w niniejszej sprawie zaistniała przyczyna kasacyjna określona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że uwzględniając, iż dłużnik ma obowiązek spełnić świadczenie, a wierzyciel w zasadzie nie powinien powstrzymywać się od przyjęcia należnego mu świadczenia, respektuje się niezaskarżalność czynności dłużnika, stanowiącej wykonanie zobowiązania, choćby czynność ta prowadziła do pokrzywdzenia pozostałych wierzycieli, o tyle tylko, o ile nie otwiera to drogi do nadużyć godzących w interesy chronione akcją pauliańską (wyrok SN z 23 lutego 2022 r., II CSKP 199/22 i przywołane tam orzecznictwo). Ponadto, zapłata wymagalnego długu nie może być uznana za czynność fraudacyjną względem pozostałych wierzycieli, gdyż dłużnik spełniając świadczenie dokonuje to, co nakazuje mu porządek prawny i trudno czynić mu w związku z tym zarzut (wyrok SN z 10 lutego 2021 r., I CSKP 33/21). W konsekwencji należy stwierdzić, że brak jest podstaw do uznania, iż zachodzi

przesłanka oczywistej zasadności skargi, tj. że Sąd drugiej instancji dopuścił się rażącego naruszenia art. 527 k.c..

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 1964).

SSN Kamil Zaradkiewicz

[M.O.]

[a.ł.]